

geweld in Ivoorkust

'Dat mensen in een tent moeten slapen, zorgt voor nog meer angst.'

FOTO MARIANNE LAMERS

Begin maart namen gewapende aanhangers van Ouattara met veel geweld het Gbagbo-gezinde Toulépleu in, niet veel later gevolgd door een militie die Gbagbo steunde en die de strijd met ze aan ging.

Volgens het Rode Kruis had Toulépleu voordat het geweld losbarstte nog veertig- tot vijftigduizend inwoners en waren dat er eind maart nog maar drieduizend. De rest maakte dat ze wegwam, naar veiligere plaatsen in Ivoorkust, naar Liberia of, zoals de familie Kpahou, naar Ghana omdat de weg naar Liberia te gevaarlijk was geworden.

Hulporganisaties schatten het aantal mensen dat hun huis is ontvlucht op 800.000. 135.000 daarvan hebben volgens het Rode Kruis onderdak gevonden in Liberia. Een veel kleiner deel, niemand weet precies hoeveel, zit in Mali, Burkina Faso en Ghana.

Na de arrestatie van Gbagbo begin april door Franse commando's en strijders van Ouattara, zou de grootste strijd gestreden zijn. Veel Ivoiriaanse vluchtelingen zouden zich opmaken om weer naar huis te gaan. In het vluchtelingenkamp in Ampain denken echter nog niet veel mensen aan een snelle terugkeer.

Benjamin Koffi (45) verwacht de komende maanden nog in Ghana te zitten. Deels omdat hij het te gevaarlijk vindt voor zijn vrouw en zijn

twee dochters om terug te keren naar zijn geboorteplaats Bouaké in het noorden, maar ook omdat hij vindt dat hij als pastoor en psychotherapeut veel goed werk kan doen in het kamp. "Gelukkig heb ik geen lijken gezien of ernstig geweld, maar veel andere landgenoten die hier zitten wel. Ik zie veel trauma's."

800.000
vluchtelingen in
Ivoorkust

135.000
gingen naar Liberia

Die trauma's worden nog eens verergerd door de stress van het leven in een kamp. "Het feit dat mensen in een tent moeten slapen die ze niet op slot kunnen doen, zorgt voor nog meer angstgevoelens."

Onvoldoende voedsel en water en maar weinig sanitaire voorzieningen, twee toiletblokken voor drieduizend mensen, maken de situatie er niet beter op. Ook is het regenseizoen net begonnen, wat betekent dat er regelmatig een fikse bui losbarst waar de UNHCR-tenten niet altijd tegen bestand zijn. "Het water stroomt zo naar binnen."

En natuurlijk is er ook spanning tussen aanhangers van Ouattara en Gbagbo, ondanks de regel dat iedereen in het kamp neutraal is. Tijdens het uitdelen van voedsel bijvoorbeeld ontstaan nog wel eens opstootjes. "Drie dagen geleden was er nog een vechtpartij."

Ook tijdens ons gesprek zien we twee keer een grote groep mensen opgewonden bij elkaar komen, omringd door een gillende en lachende troep kinderen. "Een meningsverschil," volgens Koffi.

Blaise Ponou (23) is druk bezig zijn muzikale carrière nieuw leven in te blazen. Samen met twee vrienden heeft hij een rapgroep opgericht: Rap Democratique Africaine. Met zijn NBA-pet diep over zijn ogen getrokken, een smetteloos wit T-shirt en baggy jeans rapt hij over degenen die zijn vertrokken en degenen

die zijn gebleven. "We moeten geen van beiden veroordelen. De een is niet bang en de andere niet moedig. We doen het omdat we nergens anders heen kunnen."

Niet alle Ivoiriaanse vluchtelingen zitten in het vluchtelingenkamp bij Ampain. Degenen die het zich kunnen veroorloven, zitten in gehuurde huizen of hotelkamers in kustplaatsen tot Accra aan toe.

Franger Attacho (35) zit al drie weken in een hotel in Axim samen met zijn drie nichtjes, broer en zus. De handelaar hoopt zo snel mogelijk weer terug te keren. Hij heeft nog regelmatig contact met de bewakers van zijn huis in Abidjan. Zij passen op zijn huis en zorgen voor zijn twee rottweilers. "Volgens hen is de situatie weer redelijk stabiel. Agenten ontwapenen jongeren die vechten voor Gbagbo. Dan keert ook de veiligheid terug."

Nu de banken na twee maanden hun deuren weer hebben geopend, heeft hij haast om terug te keren: "Het geld stroomt weer, nu kan het echte leven weer beginnen."

Matthieu Kpahou en zijn vrouw denken er voorlopig niet aan om terug te keren naar Toulépleu: "Er liggen nog overal lijken in de straat, laat ze die eerst maar opruimen. Ik wil eerst zeker weten dat ze ons niet meer aanhouden en ons vragen naar onze naam en onze etniciteit. En wie zegt dat er geen represailles komen?"

Mockba

Baas

Nog even en we weten wie de kandidaten zijn voor de komende presidentsverkiezingen. Dat Vladimir Poetin na vier jaar als premier terug zal keren in het hoogste ambt staat voor de meeste deskundigen vast.

Tijdens zijn jaarlijkse toespraak in het parlement maakte Poetin niet de indruk van een staatsman op weg naar zijn pensioen. Integendeel: zijn vier uur durende rede klonk als een verkiezingstoespraak.

Verenigd Rusland, de grootste politieke partij, heeft Poetin al naar voren geschoven. Huidig president Dmitri Medvedev lijkt zich er bij neer te leggen; hij zei onlangs een baan te ambiëren als aanjager van de hightechindustrie. Kortom, een gelopen race.

Toch voorspel ik dat het anders gaat lopen. Niet Poetin maar Medvedev wordt de volgende president. Dat heb ik niet van mezelf, maar van een aantal bronnen heel dicht bij Poetin.

Het klopt, Poetin peinst er niet over de politieke arena te verlaten. Zijn huidige baan als premier bevalt hem best. Hij is de echte baas van het land en waarom zou hij die positie inruilen voor de meer ceremoniële functie

Voorspelling: Poetin blijft liever premier

van president?

Minstens zo belangrijk; de president is verantwoordelijk voor het buitenlands beleid. Dat betekent staatsbanketten, conferenties en diplomatiek verkeer. Daar heeft Poetin een pesthekel aan. Al dat westerse gezeur over mensenrechten, de vrijheid van meningsuiting en corruptie. Daar wil hij zijn tijd niet mee verdoen!

Als Russische nationalist voelt hij zich veel meer thuis met z'n kameraden in een banja (soort sauna) in Baikal dan bij een banket in Buckingham Palace.

Poetin hoeft niet zo nodig naar het buitenland (bezoekjes aan zijn maat Berlusconi daargelaten). Rusland is zijn wereld en daar vindt hij alles van zijn gading: macht, geld, aanzien en, zo wordt gefluisterd, vrouwen.

Poetin ziet natuurlijk ook wat er met de Mubaraks van deze wereld gebeurt. Waarom risico lopen? Een nieuwe ambtstermijn als president leidt ongetwijfeld tot internationale ophef. Beter om als premier de touwtjes in handen te houden. Laat Medvedev lekker president blijven en voor de bühne over modernisering en internationaal recht praten. Het westen is dol op Medvedev. Maar in Rusland is maar één man de baas: premier Poetin.

DERK SAUER